

בבית משפט העליון בירושלים
בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 7040/15
בג"ץ 7076/15
בג"ץ 7077/15
בג"ץ 7079/15
בג"ץ 7081/15
בג"ץ 7082/15
בג"ץ 7084/15
בג"ץ 7085/15
בג"ץ 7087/15
בג"ץ 7092/15
בג"ץ 7180/15

העותר בבג"ץ 7040/15
והמשיב 3 בבג"ץ 7077/15

פדל מוסטפא פדל חמאד
העותר בבג"ץ 7040/15 על ידי עו"יד ג'ואד בולוס ואח'
ת"ד 44384, ירושלים 91443
נייד : 052-4274832 ; פקס : 153-52-4274832

העותרים בבג"ץ 7076/15

עבדאללה חג' חמד ו-7 נוספים
העותרים בבג"ץ 7076/15 על ידי עו"יד גבי לסקי ואח'
רח' בן אביגדור 18, ת"ד 57092, תל אביב 6157002
טלפון : 03-6243215 ; פקס : 03-6244387
נייד : 054-4418988 ; דואל : laskylaw@yahoo.com

העותרים בבג"ץ 7077/15
העותרים בבג"ץ 7084/15

זינב מניר אסחאק אנעאם ו-2 נוספים
חאמד סריה עבד אלמג'יד מוצטפא ו-2 נוספים
העותרים בבג"ץ 7077/15 ובבג"ץ 7084/15
על-ידי עו"יד סמדר בן-מתן ואח'
רח' הוברמן 10 תל אביב 64075
טלפון : 03-5619666 ; פקס : 03-6868596

העותרים בבג"ץ 7079/15
העותרים בבג"ץ 7085/15
העותרים בבג"ץ 7087/15
העותרים בבג"ץ 7180/15

לוטפי ריזק ו-5 נוספים
מוחמד חג' חמד ו-4 נוספים
ולאא כוסא ו-1 נוסף
לינא עבדלגני ו-23 נוספים
העותרים בבג"ץ 7079/15, בבג"ץ 7085/15, בבג"ץ 7087/15
ובבג"ץ 7180/15
על ידי עו"יד לביב חביב ואח'
מבית חנינא החדשה, ת"ד 21225, ירושלים 97300
טלפקס : 02-6263212 ; נייד : 052-4404477

העותרים בבג"ץ 7081/15

חדיג'ה אחמד חסן עמאר ו-1 נוסף

העותרים בבג"ץ 7082/15

עפאף אחמד רזק ו-5 נוספים

העותרים בבג"ץ 7081/15 ובבג"ץ 7082/15

על ידי עו"ד אנדרה רוזנטל ואח'

רח' צלאח א-דין 15, ת"ד 19405, ירושלים 91194

טלפון : 02-6250458 ; פקס : 02-6221148

העותרים בבג"ץ 7092/15

ולאא עלאם כוסא ו-2 נוספים

העותרים בבג"ץ 7092/15 על ידי עו"ד לאה צמל ואח'

רח' אבו עובידה 2 ירושלים

העותרים

טלפון : 02-6273373 ; פקס : 02-6289327

נ ג ד

המפקד הצבאי באזור הגדה המערבית

המשיבים בבג"ץ 7040/15

היועץ המשפטי לאיו"ש

בבג"ץ 7076/15

ובבג"ץ 7084/15

מפקד כוחות הצבא בגדה המערבית

המשיבים 1-2 בבג"ץ 7077/15

היועץ המשפטי לאיו"ש

המשיב בבג"ץ 7079/15

מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית

המשיב בבג"ץ 7081/15

על ידי פרקליטות המדינה,

בבג"ץ 7082/15

משרד המשפטים, ירושלים

בבג"ץ 7085/15

טלפון : 02-6466246 ; פקס : 02-6467011

בבג"ץ 7087/15

בבג"ץ 7092/15

ובבג"ץ 7180/15

הודעה משלימה מטעם המדינה

בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד מיום 29.10.15, מתכבדת המדינה להגיש הודעה זו מטעמה, כדלקמן :

1. ביום 29.10.15 התקיים הדיון בעתירות שבנדון. בהמשך היום, הודיעה המדינה כי היא מסכימה לראות בדיון האמור "כאילו ניתן בהן צו על-תנאי". כן ביקשה המדינה להגיש הודעה משלימה בנוגע לכמה עניינים.

2. בהמשך לכך, ניתנה החלטת בית המשפט הנכבד, המורה על הגשת הודעה משלימה מטעם המדינה, וכן התבקשה המדינה כדלקמן:

3. להודעה המשלימה תצרף המדינה פירוט של כל צווי ההריסה אשר בג"ץ דחה מאז שנת 2013 עתירות בקשר אליהם, והמדינה לא ביצעה אותם בסמוך לאחד מתן פסק הדין. הפירוט יכלול: מועדי פסקי הדין, מועדי הביצוע בפועל של צווי ההריסה, והסיבות לעיתוי ביצוע הצווים.

4. המדינה הזכירה בדיון כי תגיש את הודאות שלושת החשודים ברצח בני הזוג הנקין ז"ל. היא תעשה כן במסגרת הודעתה המשלימה. ככל שברצון המדינה להוסיף ולפרט בעניין חומר הראיות בעתירות שלפנינו, ובפרט בעניין חומר הראיות הנוגע לחשוד מעאד צאלח גמעה חאמד, היא תוכל לעשות זאת גם כן במסגרת ההודעה המשלימה.

5. עוד תפרט המדינה את טענתה לפיה יחיא חג' חמד התגורר לסירוגין בשתי הקומות בבית מושא בג"ץ 7076/15 ובג"ץ 7085/15.

6. למען הסר ספק מתבקשים המשיבים לפרט לגבי ששת הבתים מושא ההליכים, את העתירות הנוגעות לכל אחד ואחד מהם ואת הקומה בבניין אליו מתייחסות העתירות. המבוקש כאן הוא כדי למנוע תקלות.

נפנה כעת לפירוט ההשלמות, אחת אחת.

למען הסר ספק – מיקומי הדירות

3. להלן יפורטו הפרטים הרלוונטיים לגבי כל אחת מהדירות מושא העתירות.

א. בג"ץ 7076/15 ובג"ץ 7085/15 – הדירות בהן התגורר, המתבל חמד, החשוד ברצח בני הזוג הנקין ז"ל. המדובר בשתי דירות, הממוקמות בשתי הקומות האמצעיות (קומה ראשונה ושניה מעל קומת הקרקע) במבנה בן ארבע קומות באזור אסכאן רוגייב שבעיר שכס. חשוב לציין כי המתבל התגורר לסירוגין בשתי הדירות ועל כן יש עילה בדין להריסת שתיהן.

ב. בג"ץ 7079/15 ובג"ץ 7082/15 – הדירה בה התגורר המתבל רזק, החשוד ברצח בני הזוג הנקין ז"ל. המדובר בקומה האמצעית במבנה בן שלוש קומות בשכונת ערק א-טיח בעיר שכס, בה התגורר המתבל עם בני משפחתו.

ג. בג"ץ 7087/15 ובג"ץ 7092/15 – הדירה בה התגורר המתבל כוסא, החשוד ברצח בני הזוג הנקין ז"ל. המדובר בדירה הממוקמת בקומה התחתונה במבנה בן שתי קומות בנויות, ועוד קומה המצויה בשלבי בנייה מתקדמים, בשכונת דאחיה שבעיר שכס.

ד. בג"ץ 7040/15, בג"ץ 7077/15 ובג"ץ 7180/15 – הדירה בה מתגורר המתבל עבדאללה יסתאק, החשוד ברצח מלאכי רוזנפלד ז"ל. המדובר בדירה המצויה בקומה העליונה של מבנה בן 8 קומות, בכפר סילוואד שמצפון לרמאללה.

- ה. בג"ץ 7084/15 – הדירה בה מתגורר המחבל מאעז חאמד, החשוד ברצח מלאכי רוזנפלד ז"ל. המדובר במבנה חד-קומתי הבנוי על טרסה עם מפלס קטן הנמצא מתחת למפלס הבית, בכפר סילוואד שמצפון לרמאללה.
- ו. בג"ץ 7081/15 – הדירה בה מתגורר המחבל מוחמד אבו שאהין, החשוד ברצח דני גונן ז"ל. המדובר בדירה המצויה בקומה העליונה בבניין בין שלוש קומות. המבנה נמצא במחנה הפליטים קלנדיה.

לעניין סוגיית הפיצויים

4. במהלך הדיון שהתקיים ביום 29.10.15 הועלתה השאלה מהי עמדתה של המדינה, בכל הנוגע להענקת פיצויים בנסיבות בהן נגרמה פגיעה למבנה אשר צמוד למבנה המיועד להריסה. (ביחס למצב הדירה עובר לביצוע הצו) להלן עמדתה של המדינה בעניין זה:
5. המדינה מתכבדת להודיע, כי ככל שכתוצאה מתכנון ו/או ביצוע רשלני של הריסת המבנה שמיועד להריסה, יפגעו המבנים הצמודים לו, תסכים המדינה לפנים משורת הדין לתקן את המבנה או לפצות את בעלי המבנה בגין הנזק הישיר שיגרם למבנה, הכל בכפוף לחוות דעת שמאי מטעמה, ובכפוף לתנאים המפורטים להלן:
- א. הליקוי בפעולה לא נבע מהפרעות, מהומות וכל פעולת התנגדות אחרת שהכח נתקל בה בשטח.
- ב. בעלי המבנה לא קבלו פיצוי ו/או שיפוי ו/או השתתפות כלשהי בנוזקים מהרשות הפלסטינאית ו/או מכל גוף אחר.
- ג. הפיצוי יינתן בכפוף להוראות סעי' 5ב לחוק הנוזקים האזרחיים (אחריות המדינה), תשי"ב - 1952.

לעניין בחינת חלופות להריסה בכל אחד מהמקרים

6. סוגייה נוספת שהועלתה במהלך הדיון שהתקיים ביום 29.10.15 עסקה באופן מימוש הצווים מושא העתירות.
7. כפי שציינו המשיבים במהלך הדיון שהתקיים ביום 29.10.15, בכל אחד מהמקרים דן נערכה בחינה של החלופות השונות למימוש הצו לפי תקנה 119 (הריסה במתכונת של הריסה מלאה; הריסה במתכונת של קירות פנים ותקרה או אטימה) הניתנות לביצוע. בחינה זו העלתה, כי בכל אחד מהמקרים שפורטו לעיל יש לנקוט לדעת המשיבים בדרך של הריסת המבנה/יחידת המגורים בשל מכלול הנסיבות הצריכות לעניין, ובכלל זאת, טעמים הנדסיים, אופרטיביים ומבצעיים, וכן שיקולי הרתעה.

8. כפי שהובהר במהלך הדיון שהתקיים ביום 29.10.15, אופן מימוש הצו, נגזר משיקולי ההרתעה הפרטניים העומדים ביסודו, וכן ממאפייניו הפרטניים של כל מבנה ומבנה ושל הסביבה הקרובה לו.

מימוש צווי הריסה לאחר דחיית העתירות בעניינם

9. בהחלטת בית המשפט הנכבד נקבע כי המדינה תצטרף "פירוט של כל צווי ההריסה אשר בג"ץ דחה מאז שנת 2013 עתירות בקשר אליהם, והמדינה לא ביצעה אותם בסמוך לאחר מתן פסקי הדין. הפירוט יכלול: מועדי פסק הדין מועדי הביצוע בפועל של צווי ההריסה, והסיבות לעיתוי ביצוע הצווים". להלן הנתונים המלאים אודות הריסת בתים לפי תקנה 119 שעתירות נגד ההחלטה להורסם נדחו בשנים אלה (נציין, כי לא בוצעו הריסות כלל בשנת 2013):

מספר העתירה	הנושא הנדון בעתירה	מועד פסק הדין	מועד ביצוע ההריסה
4597/14	הריסת בית המתבל שרצח ביום 15.4.2014 את נצי"מ ברוך מזרחי ז"ל.	1.7.2014	2.7.2014
5290/14	הריסת בית המתבל שנטל חלק ביום 12.6.2014, בחטיפתם ורציחתם של שלושת הנערים גיל-עד שאער, אייל יפרח ונפתלי פרנקל ז"ל.	11.8.2014	18.8.2014
5295/14	הריסת בית המתבל שנטל חלק ביום 12.6.2014 בחטיפתם ורציחתם של שלושת הנערים גיל-עד שאער, אייל יפרח ונפתלי פרנקל ז"ל.	11.8.2014	18.8.2014
5300/14	הריסת בית המתבל שנטל חלק ביום 12.6.2014 בחטיפתם ורציחתם של שלושת הנערים גיל-עד שאער, אייל יפרח ונפתלי פרנקל ז"ל.	11.8.2014	18.8.2014
7823/14	הריסת בית המתבל שרצח ביום 4.8.2014 באמצעות מחפר את אברהם וואלעס ז"ל.	31.12.2014	6.10.2015
8024/14	הריסת בית המתבל אשר ביום 22.10.2014 ביצע פיגוע ירי בו נפצע קשות יהודה גליק	15.6.2015	6.10.2015
8025/14	הריסת בית המתבל הנמצא בתוככי מחנה פליטים קלנדיה, שביצע ביום 5.11.2014 פיגוע דריסה בתחנת הרכבת הקלה שמעון הצדיק ורצח את פקד גידעאן אסד ושלוש בעדני ז"ל	31.12.2014	טרם מומש מטעמים מבצעיים
8066/14	הריסת בית המתבל שביצע ביום 18.11.2014 פיגוע ירי ודקירה בבית הכנסת בהר נוף בו נרצחו אברהם גולדברג, משה טברסקי, קלמן לוין, אריה קופינסקי, רס"ר זידאן סייף וחיים רוטמן ז"ל	31.12.2014	6.10.2015

1.7.2015	31.12.2014	הריסת בית המחבל שביצע ביום 18.11.2014 פיגוע ירי ודקירה בבית הכנסת בהר נוף בו נרצחו אברהם גולדברג, משה טברסקי, קלמן לוין, אריה קופינסקי, רס"ר זידאן סייף וחיים רוטמן ז"ל	8070/14
20.10.2015	15.10.2015	הריסת בית המחבל אשר דרס ורצח את דליה למקוס ז"ל ביום 10.11.2014	5839/15

10. לעיל פורטו הנתונים שנתבקשו בהחלטת בית המשפט הנכבד בנוגע למועדי פסקי הדין ומועדי מימוש הצווים לאחר מכן.

11. עיתוי מימוש הצווים – לאחר מתן פסק דין – מושפע משיקולים מדיניים וביטחוניים, ובהם הערכות מצב מבצעיות, סדרי כוחות, המצב הביטחוני הכללי בשטח, ההשלכות האפשריות של מימוש הצו בעת נתונה, וכיוב'. מדובר בקשת של שיקולים מורכבים שיש לתכלל ולהביא בחשבון, בטרם מימוש הצו.

בהקשר זה ניתן להבחין, כפי שעולה מהטבלה שהובאה לעיל, בין מקרים שבהם לא הייתה מניעה עקרונית למימוש צווי ההריסה באופן מיידי לאחר פסקי הדין שעסקו בהם, שאז, העיתוי המדויק של ההריסה נקבע בהתאם לשיקולים מבצעיים ברמת השטח; לבין מקרים בהם עיתוי ההריסה הושפע משיקולים מדיניים וביטחוניים רחבים יותר, מעבר לשיקולים המבצעיים המיידים הקשורים להריסה עצמה; כשמטבע הדברים אינו דומה הצורך ההרתעתי במימוש הצו בתקופה שבה פיגוע רודף פיגוע, לבין הצורך במימוש הצו בתקופה של שקט יחסי.

חומר הראיות שניתן לגלותו בעניינם של החשודים ברצח בני הזוג הנקין ז"ל

12. כפי שציינה המדינה במהלך הדיון ביום 29.10.15, לאחר בחינת חומר הראיות הקיים בעניינם של החשודים ברצח בני הזוג הנקין ז"ל, בשים לב להערות בית המשפט הנכבד, נמצא כי ניתן יהיה לחשוף חלק ממנו בפני העותרים. לטעמם של המשיבים, מן החומר האמור, כמו גם מחומר חסוי נוסף אשר מצוי בידם, עולה בבירור מעורבותם הישירה של שלושת החשודים בביצוע פיגוע הירי אשר במהלכו נרצחו בני הזוג הנקין ז"ל לעיני ילדיהם. בהתאם לכך, סבורים המשיבים כי בידם ראיות מינהליות ברמת סבירות הקרובה לוודאית לביצוע הפיגוע על-ידי החשודים, המאפשרות ואף מצדיקות הפעלת הסמכות לפי תקנה 119 בעניינם של המבנים בהם התגוררו.

- צילום חומר הראיות הגלוי בעניינו של רזק מצורף ומסומן מש/1.
- צילום חומר הראיות הגלוי בעניינו של כוסא מצורף ומסומן מש/2.
- צילום חומר הראיות הגלוי בעניינו של חמד מצורף ומסומן מש/3.

חומר הראיות בעניינו של מאעד צאלח גמעה חאמד (להלן: "מאעד"), החשוד ברצח מלאכי רוזנפלד ז"ל

13. כפי שפורט בתגובת המשיבים לעתירה בבג"ץ 7084/15, הראיות הגלויות המצויות בידי המשיב, קרי: הודעותיו של עבדאללה איסחאק (להלן – עבדאללה) - שותפו של מאעד בביצוע הפיגוע – בחקירתו; וכתב האיטום שהוגש נגד עבדאללה, המגולל לפרטי פרטים את מעשיו וחלקו של מאעד בפיגוע הנפשע – הן ראיות מינהליות חזקות ומשכנעות, שדי בהן כדי לבסס את החלטת המשיב לפעול להתרמה והריסה של המבנה בו התגורר המחבל.

עוד ציינו המשיבים, כי קיים חומר חסוי שניתן יהיה להציגו במעמד צד אחד בלבד, המחזק את האמור לעיל. מהחומר שבידי המשיבים עולה, כי טענת העותרים בעתירה לפיה "מר חאמד אמנם נעצר על ידי הרשות הפלסטינית לפני כשלושה חודשים, אך עד היום לא הודה במיוחס לו, לא נשפט ולא הורשע (סעיף 4 לעתירה)" אינה נכונה.

14. מעבר לאמור לעיל, בידי המשיבים מצויים הודעותיו של אמג'ד חאמד, אשר על פי החשד קנה את הנשק שבו בוצע הפיגוע; וכן הודעות של פאיד חאמד, אשר היה חלק מהתארגנות החוליה בביצוע הפיגוע. בהודעותיהם מפרטים אמג'ד ופאיד את חלקו של מאעד בפיגוע.

הודעותיהם של אמג'ד חאמד ופאיד חאמד מצורפים ומסומנים מש/4 ו מש/5, בהתאמה. בידי המשיבים הודעות נוספות של השניים (כ-100 עמודים נוספים) שיש אף בהודעות אלה כדי ללמד על חלקו של מאעד בפרשה).

15. נבהיר, כי החומר החסוי שבידי המשיבים, מתייחס להודעותיו של המחבל מאעד ברשות הפלסטינית, שם הוא עצור. החומר המודיעיני מחזק ומאשש את חלקו של מאעד בביצוע הפיגוע. נציין, למען הסר ספק, כי מאעד, מוזכר בכתב אישום ובהודעות מסוימות בשם משפחה אלג'יר. הסיבה לכך היא שבמערכת הרישום מופיע מאעד עם שני שמות המשפחה: תמאד ואלנאג'יר, מדובר כמובן באותו אדם.

מקום מגוריו של יחיא חג' חמד

16. כפי שצינו המשיבים בתגובתם מיום 27.10.15, בהתאם למידע המצוי בידם, התגורר המחבל חמד בדירות הממוקמות בקומה הראשונה והשניה (מעל קומת קרקע) בבניין מושא העתירות בבג"ץ 7076/15 ובג"ץ 7085/15. מסקנה זו מתבססת, בין היתר, על מיפוי שנערך על ידי גורמי הצבא הרלוונטיים, בהשתתפות נציג גורמי הביטחון.

מיפוי זה העלה, כי הגם שהמחבל חמד מתגורר עם הוריו בדירה בקומה הראשונה מעל קומת הקרקע, הרי שהדירה הממוקמת בקומה השניה מיועדת למגוריו של המחבל, והבניה שלה הסתיימה, וכל שנותר הוא הכנסת ריהוט והתקנת דלתות פנימיות. בהקשר

זה יוער, כפי שאף מצויין בדו"ח המיפוי, כי חלק מהריהוט כבר הוכנס לדירה זו, לרבות ספות אשר נוצר הרושם שנעשה בהם שימוש לשם לינה במקום, וכך שולחן המיועד למשחק טניס-שולחן וכי הדירה כבר מחוברת לרשת החשמל (על אף שבעת המיפוי הייתה תקלה בחשמל בקומה זו, שלטענת אחי המחבל הינה תקלה זמנית). כמו כן, להשלמת התמונה יצויין, כי המיפוי העלה כי הדירה האמורה בקומה השנייה אינה נקייה, יש בה אבק רב, אין בה מיטה ואין בה מכשירי חשמל. כן יצוין כי, במהלך המיפוי נערכה שיחה עם בני המשפחה, אשר אף אישרו כי המחבל חמד מתגורר בדירת הוריו, אך נוהג לעתים לישון כבר בדירתו החדשה.

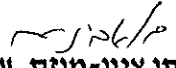
צילום סיכום מיפוי ביתו של חמד מיום 11.10.15 מצורף ומסומן מש/4.

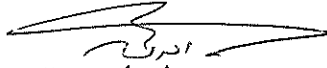
17. למען הצגת המלוא התמונה יצויין כי, במסגרת חקירתו נשאל המחבל חמד על אודות נכסים שבבעלותו. המחבל חמד ציין כי אין לו נכסים הרשומים על שמו, וכי תכנן לבנות בית לאחר שהתארס, אך טרם הספיק לעשות כן.

18. לאור כל האמור לעיל, בתגובות המשיבים לעתירות, ובשים לב לפסיקתו הנרחבת והעקבית של בית המשפט הנכבד בסוגיית הפעלת הסמכות לפי תקנה 119, סבורים המשיבים כי אין מקום להתערב בהחלטות להוציא צווי החרמה והריסה למבנים מושא העתירות דנן, ודין העתירות להידחות.

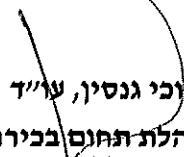
19. האמור בפיסקה 6-8 לעיל נתמך בתצהירו של אל"ם עידו מזרחי, מפקד ההנדסה בפקוד המרכז בצה"ל; העובדות המפורטות בטבלה שלעיל, נתמכות בתצהירו של אל"ם אבירם סלע, רמ"ח מבצעים באגף המבצעים, צה"ל; האמור בפיסקה 11 לעיל נתמך בתצהירו של ראש המועצה לביטחון לאומי, מר יוסי כהן.

היום, כ' בחשוון, התשע"ו
2 בנובמבר, 2015

יונתן ציון-מוזס, עו"ד
סגן בפרקליטות המדינה

אבינעם סגל אלעד, עו"ד
סגן בכיר בפרקליטות המדינה

יובל רויטמן, עו"ד
ממונה על ענייני הבג"צים
בפרקליטות המדינה

יוכי גנסיין, עו"ד
מנהלת תחום בכירה
(עניינים מנהליים)
בפרקליטות המדינה